

”Landstingen läser SBU:s rapport som fan läser Bibeln”

Nu tycks iveren att rättfärdiga nedskärningar inom hörselvården gå över alla gränser. Det mest flagranta exemplet ser vi i Östergötland, där landstinget på fullt allvar hävdar att det räcker med en hörapparat även för hörselskadade som hör dåligt på båda öronen. Landstinget vill därför minska antalet utprovningar genom att börja ta fullt pris för den andra hörapparaten. Detta drastiska förslag har även diskuterats i Örebro län.

Landstingens förslag bygger på grova misstolkningar av rapporten Hörapparater för vuxna – nytta och kostnader av Statens beredning för medicinsk utvärdering, SBU (nr 164:2003), som tre av oss deltagit i att arbeta fram. Landstingen tolkar texterna så fel att vi är övertygade om att de medvetet dragit förvanskade slutsatser. Krasst uttryckt kan man säga att landstingen läser SBU:s rapport om hörapparater som fan läser Bibeln.

SBU-rapporten konstaterar: *”Akustiska och hörselphysiologiska observationer talar för att två hörapparater kan vara bättre än en apparat vid hörselnedsättning på båda öronen. Det finns också stöd från laboratorieundersökningar för att två hörapparater kan ge bättre taluppfattning än en hörapparat. Det saknas dock stöd från kontrollerade kliniska studier för att två hörapparater är bättre än en.”*

Detta innebär att de vetenskapliga studier som finns visar att det är bra med två hörapparater vid hörselnedsättning på båda öronen. Det har bara inte genomförts några kontrollerade kliniska studier i vardagssituationer när det gäller nyttan av en jämfört med två hörapparater. SBU-rapporten påpekar alltså att viss forskning saknas, inte att två hörapparater är onödigt. Därför är det uppenbart att landstingen försöker utnyttja denna rapport för att nedrusta hörselvården och försämra hörselskadades livskvalitet av

ekonomiska skäl – och låtsas göra det med vetenskapens välsignelse.

Svensk hälso- och sjukvård ska vila på ”vetenskap och beprövad erfarenhet”, enligt Hälso- och sjukvårdslagen. När det gäller hörapparater visar befintlig forskning och bred erfarenhet att hörselskadade med nedsatt hörsel på båda öronen normalt ska ha två hörapparater. Statistiken visar att det råder bred enighet om detta även inom hörselvården; andelen utprovningar av dubbla hörapparater har ökat från 11–17 procent 1996 till 38 procent 2002. Denna ökning har inte skett utan goda skäl.

Ändå har Östergötland nu beslutat att om en patient vill kunna höra så bra som möjligt på båda öronen – vilket självklart är det enda rimliga – måste den enskilde betala hela kostnaden själv. Landstinget agerar därmed aktivt för att göra hörselskadade mer funktionshindrade än de behöver vara.

Hörselskadade är i dag den enda grupp av funktionshindrade som måste betala för sitt grundläggande hjälpmedel i flera landsting, däribland Östergötland. Det finns kostnadstak, utprovningsavgifter och andra särskilda konstruktioner i den avgiftsdjungel som råder på hörselområdet. Att ta betalt för den andra hörapparaten skulle innebära en fördjupning av denna diskriminering. Att skära ned hörselvården ger bara kortsiktiga besparingar. Istället ökar hälsoriskerna, vilket i sin tur gör att samhällets ohälsokostnader blir allt större. Till exempel är förtidspension dubbelt så vanligt bland hörselskadade som i hela befolkningen.

God folkhälsa kan aldrig vara dålig ekonomi.

**Jan-Peter Strömngren, Stig Arlinger,
Arne Leijon, Ulf Rosenhall**